

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2022 r.

Sąd Rejonowy w K., Wydział I Cywilny

Przewodniczący: Sędzia Magdalena Kuś

Protokolant: sekretarz sądowy Martyna Kujawa

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2022 r. w K.

na posiedzeniu niejawnym (art. 15zzs² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych)

sprawy z wniosku: **A. G.**

przy uczestnictwie: **M. G. (1)**

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. Ustalić, iż w skład majątku wspólnego A. G. i M. G. (1) wchodzi:

1) ruchomości:

a) meble (komoda, szafa, dwa tapczany, kredens, szafa trzydrzwiowa) o wartości 6.000 zł,

b) rolety wewnętrzne o wartości 1.000 zł,

c) lodówka Indesit BIAA 13 o wartości 500 zł,

d) telewizor Panasonic TX-47AS650E o wartości 500 zł

e) konsola do gier o wartości 1.500 zł,

f) drobne AGD (szklanki, sztuce, garnki, toster) o wartości 200 zł,

g) książki o wartości 1.000 zł,

2) składki zaewidencjonowane na subkoncie emerytalnym wnioskodawczyni w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 3.912,38 zł (trzy tysiące dziewięćset dwanaście złotych trzydzieści osiem groszy),

3) składki zaewidencjonowane na subkoncie emerytalnym uczestnika w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 19.853,99 zł (dziewiętnaście tysięcy osiemset pięćdziesiąt trzy złote dziewięćdziesiąt dziewięć groszy),

4) środki zgromadzone na rachunku uczestnika w A. OFE w wysokości (...) jednostek rozrachunkowych,

5) wierzytelność z tytułu nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osoby trzeciej w postaci nakładów na nieruchomości położonej w M. oznaczonej numerem ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą (...), stanowiącej własność M. G. (2).

II. Wartość przedmiotu podziału majątku wspólnego określić na kwotę 45.281,93zł (czterdzieści pięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze).

III. Dokonać podziału majątku wspólnego w ten sposób w ten sposób, iż:

a. przyznać na własność wnioskodawczyni:

- ruchomości szczegółowo opisane w punkcie I. 1),
- połowę składek i jednostek rozrachunkowych szczegółowo opisanych w pkt I. 3) i I. 4),
- połowę składek szczegółowo opisanych w pkt I. 2),
- 1/2 część wierzytelności szczegółowo opisanej I. 5),

b. przyznać na własność uczestnika:

- połowę składek i jednostek rozrachunkowych szczegółowo opisanych w pkt I. 3) i I. 4),
- połowę składek szczegółowo opisanych w pkt I. 2),
- 1/2 część wierzytelności szczegółowo opisanej I. 5).

IV. Zasądzić od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem dopłaty płatną w terminie 7 dni od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności.

V. Umorzyć postępowanie w zakresie podziału majątku wspólnego następujących ruchomości: deski do prasowania i mikrofali.

VI. Zobowiązać uczestnika do wydania wnioskodawczyni ruchomości wymienionych w pkt I. 1) w terminie 14 dni od uprawomocnienia się postanowienia.

VII. Ustalić, że uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane z ich udziałem w sprawie.

VIII. Zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Koninie na rzecz adwokata M. L. kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu.

Sędzia Magdalena Kuś

Sygn. akt I Ns 989/21

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. G. wystąpiła z wnioskiem o podział majątku wspólnego jej i uczestnika M. G. (1) poprzez ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi następujące składniki majątkowe: ruchomości (meble, rolety wewnętrzne, lodówka, pralka, TV, kuchenka, konsola do gier, drobne AGD, książki – pkt 1a wniosku) oraz środki uczestnika zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego i kwoty składek zaawidencjonowanych na subkoncie w kwocie ustalonej w toku postępowania (pkt 1b wniosku).

Wnioskodawczyni wniosła o dokonanie podziału majątku poprzez przyznanie ww. rzeczy ruchomych na własność uczestnika z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawczyni w kwocie 7.250 zł, nadto przyznanie 1/2 środków wskazanych w pkt 1b wniosku. Nadto wnioskodawczyni wniosła o rozliczenie nakładów poniesionych z majątku wspólnego uczestników postępowania na majątek osobisty matki uczestnika, tj. na nieruchomości stanowiącą jej własność, w której w toku małżeństwa uczestnicy wspólnie zamieszkiwali, a położonej w (...), gm. Ś., a dokonywane

w okresie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej i zapłaty na rzecz wnioskodawczynie kwoty 15.000 zł. Wnioskodawczynie podniosła, że były czynione nakłady w postaci tynkowania domu, remontu podłóg, okien, drzwi, dachu, pieca, bramy, kaloryferów o wartości szacunkowej 30.000 zł. Wnioskodawczynie nie wniosła w ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym.

W uzasadnieniu wnioskodawczynie wskazała, iż w okresie trwania wspólności majątkowej uczestnicy nabyli majątek wskazany we wniosku, który znajduje się w wyłącznym posiadaniu uczestnika, stąd też wniosek o przyznanie na jego własność tych ruchomości, co będzie zgodne ze stanem posiadania. Ponadto wnioskodawczynie podniosła, iż roszczenie o zwrot nakładów dokonanych przez małżonków z majątku wspólnego w czasie trwania wspólności ustawowej na nieruchomości stanowiącą własność osoby trzeciej wchodzi w skład majątku wspólnego i jako prawo podmiotowe (wierzytelność) powinno być objęte postanowieniem o jego podziale.

Uczestnik M. G. (1) w odpowiedzi na wniosek zakwestionował zarówno skład majątku wspólnego, jak i jego wartość.

W uzasadnieniu wskazał, iż w skład majątku wspólnego wchodzi ruchomości opisane w pkt 1a wniosku - poza deską do prasowania, mikrofalówką, telewizorem i pralką oraz środki stron zgromadzone na rachunkach otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego oraz kwot składek zaawidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Uczestnik wniósł o oddalenie wniosku o rozliczenie nakładów. Wnioskodawca wniósł o pominięcie dowodu z opinii biegłego z dziedziny szacowania ruchomości i nieruchomości.

W uzasadnieniu wniosku uczestnik wskazał, iż po narodzinach drugiego dziecka strony zamieszkały w domu przerobionym z tzw. letniej kuchni znajdującym się na działce należącej do matki uczestnika. Od zawarcia związku małżeńskiego do 2016 r. pracował jedynie uczestnik i to on utrzymywał rodzinę, z uwagi jednak na uzależnienie od alkoholu strony korzystały z pomocy materialnej i niematerialnej rodziców uczestnika. W czasie trwania małżeństwa były również okresy w których uczestnik nie pracował zawodowo, nie zarabiał, podejmował leczenie odwykowe. Uczestnik zaprzeczył, ażeby strony ponosiły jakiegokolwiek koszty związane z remontem domu matki uczestnika, stron nie było na to stać. Wszystkie remonty finansowała matka uczestnika, w tym celu zaciągnęła pożyczkę, a także pożyczki z ZFŚS. Uczestnik podniósł także, że rozliczenie nakładów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, albowiem wnioskodawczynie przez cały okres małżeństwa korzystała z pomocy materialnej i niematerialnej rodziców uczestnika.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 20 listopada 2004 r. M. G. (1) i A. G. zawarli związek małżeński. Ze związku tego posiadają dwoje małoletnich dzieci M. (ur. (...)) i M. (ur. (...)).

/bezsporne/

Jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego strony zamieszkały u rodziców uczestnika w (...). W 2008 r. uczestnicy przenieśli się do drugiego budynku znajdującego się na tej samej działce (oznaczonej numerem ewidencyjnym (...)). Nieruchomość zabudowana ww. budynkami stanowi własność M. G. (2) - matki uczestnika. Dom, w którym zamieszkali uczestnicy przerobiony został z tzw. kuchni letniej (budynku gospodarczego), wymagał on przebudowy oraz gruntownego remontu. Do budynku tego została doprowadzona woda i założone centralne ogrzewanie. Zrobiony został nowy dach i założone nowe okna. W momencie przeprowadzki uczestników do ww. budynku zrobiony był jego dół (kuchnia, łazienka i pokój). Z biegiem czasu remontowane było piętro budynku (pokoje dziecięce), w tym założone zostały panele na podłogę. W przebudowie i remontach tego budynku pomagali finansowo rodzice uczestnika. Ponieśli oni koszt prac mularskich oraz hydraulicznych. Zapłacili również za położenie płytek, wymianę dachu i okien. Ojciec uczestnika wykonał ocieplenie domu, zakupił w tym celu styropian, siatkę, klej i farbę. Uczestnik natomiast położył panele. Matka uczestnika na zakup materiałów i pokrycie kosztów ww. prac zaciągnęła w dniu 28.05.2007 r. pożyczkę w kwocie 25.000 zł w (...) z siedzibą w G.. Następnie w dniu 26.08.2010 r. rodzice uczestnika zawarli umowę kredytu z (...) na kwotę 5.000 zł. Nadto matka uczestnika brała pożyczki w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych. Pracowała ona wówczas w U.w. Ś. na stanowisku inspektora do spraw ewidencji ludności z wynagrodzeniem ok.

3.000 zł na rękę. Ojciec uczestnika przebywał natomiast na rencie chorobowej w wysokości ok. 600 zł. Uczestnicy w niewielkim zakresie, ale uczestniczyli w remontach tego domu, m.in. ponieśli koszty materiałów potrzebnych do malowania ścian. Ponadto sfinansowali zakup mebli kuchennych w zabudowie wykonywanych na wymiar. Meble te jednak nie zostały dokończone, nie wykonano frontów mebli. Poza tym w zabudowie znalazł się piekarnik.

Na chwilę obecną na dole budynku, w którym zamieszkiwali małżonkowie, znajduje się pokój, kuchnia i łazienka, a na piętrze dwa małe pokoje dziecięce. W budynku tym zamieszkuje uczestnik, wnioskodawczyni wraz z dziećmi wprowadziła się w roku 2018.

/dowód: wydruk z księgi wieczystej, k. 7-9, umowa pożyczki gotówkowej z dnia 28.05.2007 r., k. 35-38, umowa kredytu z dnia 26.08.2010 r., k. 50-57, zeznania świadka M. G. (2), k. 59v-60, zeznania wnioskodawczyni, k. 60-61, zeznania uczestnika, k. 61/

Uczestnik po zawarciu związku małżeńskiego do 2006 r. pracował dorywczo. W latach 2006 do 2009 pracował jako kierowca w firmie (...). Z uwagi na jazdę pod wpływem alkoholu zostało mu zabrane prawo jazdy na okres jednego roku. W tym czasie podejmował się on głównie prac dorywczych, w tym wyjeżdżał do pracy do Holandii. Następnie uczestnik wrócił do firmy (...), gdzie pracował do roku 2014, po czym pracował w innych firmach transportowych, często zmieniając pracę. W tym czasie zarabiał od około 2.300 zł do 3.000 zł miesięcznie. Uczestnik wyjeżdżał też do pracy zagranicę. Z uwagi na uzależnienie od alkoholu uczestnika były okresy, w których uczestnik wcale nie pracował, wówczas nie zarabiał, a uczestnicy korzystali z pomocy finansowej rodziców uczestnika. Uczestnik w trakcie trwania związku małżeńskiego przebywał na leczeniu odwykowym m.in. w C.. Wnioskodawczyni po zawarciu związku małżeńskiego nie pracowała, zajmowała się opieką nad dziećmi oraz prowadzeniem domu. W 2016 r. podjęła pracę w G., gdzie pracowała przez około dwa lata, następnie po rozwodzie podjęła pracę przy produkcji kartonów.

/dowód: zeznania świadka M. G. (2), k. 59v-60, zeznania wnioskodawczyni, k. 60-61, zeznania uczestnika, k. 61/

W trakcie małżeństwa w dniu 20.11.2014 r. uczestnik M. G. (1) zaciągnął kredyt w Banku (...) S.A. na zakup łódki (I. (...)). Następnie w dniu 15.12.2014 r. z powyższym bankiem zawarł umowę kredytu na zakup m.in. telewizora marki P. (...). Zobowiązania te do chwili obecnej nie zostały spłacone przez uczestników.

/dowód: umowy o kredyt na zakup towarów i usług, k. 43-49, zeznania świadka M. G. (2), k. 59v-60, zeznania wnioskodawczyni, k. 60-61, zeznania uczestnika, k. 61/

W skład majątku wspólnego uczestników wchodzi następujące rzeczy ruchome:

- a) meble (komoda, szafa, dwa tapczany, kredens, szafa trzydrzwiowa) o wartości 6.000 zł,
- b) rolety wewnętrzne o wartości 1.000 zł,
- c) łódka Indesit BIAA 13 o wartości 500 zł (zakup sfinansowany z ww. kredytu),
- d) telewizor Panasonic TX-47AS650E o wartości 500 zł (zakup sfinansowany z ww. kredytu),
- e) konsola do gier o wartości 1.500 zł,
- f) drobne AGD (szklanki, sztucce, garnki, toster) o wartości 200 zł,
- g) książki o wartości 1.000 zł.

Ruchomości te pozostają w posiadaniu uczestnika.

/dowód: zeznania wnioskodawczyni, k. 60-61, zeznania uczestnika, k. 61/

W trakcie trwania małżeństwa uczestnik zgromadził składki zaewidencjonowane na subkoncie emerytalnym w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 19.853,99 zł oraz środki zgromadzone na rachunku w A. OFE w wysokości (...) jednostek rozrachunkowych. Natomiast wnioskodawczyni zgromadziła składki zaewidencjonowane na subkoncie emerytalnym w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 3.912,38 zł. Nie zgromadziła ona natomiast w ww. okresie środków w otwartym funduszu emerytalnym.

/dowód: pisma z ZUS, k. 22, 86, pismo z A., k. 78, pismo z OFE (...), k. 81/

Wartość przedmiotu podziału majątku wspólnego wynosi 45.281,93zł (czterdzieści pięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze).

Małżonkowie nie zawierali umów majątkowych małżeńskich.

/bezsporne/

Wyrokiem zaocznym z dnia 4 lutego 2019 r. Sąd Okręgowy w K. w sprawie o sygn. akt I C 210/19 rozwiązał przez rozwód małżeństwo stron z winy uczestnika. Orzeczenie to uprawomocniło się z dniem 7 marca 2020 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zeznań świadka M. G. (2), zeznań uczestników i zebranych w sprawie dokumentów.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. G. (2), ponieważ w dużej części były one zbieżne z zeznaniami uczestników, a także ze zgromadzonymi w sprawie dokumentami. Zeznania świadka były spójne i rzeczowe, i mimo iż pochodziły od członka rodziny uczestnika należało uznać je za obiektywne, albowiem świadek sytuację w rodzinie uczestnika oceniał bezstronnie, i w taki sposób przedstawiał ją w swych zeznaniach. Nadto zeznania świadka potwierdzają przedłożone do akt sprawy umowy kredytowe. Należy wskazać, iż wnioskodawczyni potwierdziła fakt przeznaczania przez świadka kwot z uzyskanych kredytów na remont budynku gospodarczego. Wnioskodawczyni twierdziła co prawda, że wraz z uczestnikiem dawali pieniądze na spłatę ww. kredytów, nie brali jednak żadnych potwierdzeń na tę okoliczność.

Zeznania wnioskodawczyni Sąd uznał w przeważającej części za wiarygodne. Należy podkreślić, iż w toku rozprawy wnioskodawczyni przyznała, iż w skład majątku wspólnego nie wchodzi ani mikrofalna ani deska ta prasowania, albowiem tychże sprzętów uczestnicy nie posiadali w trakcie trwania małżeństwa, dlatego w tym też zakresie uczestniczka cofnęła wniosek. Jeśli chodzi o zgłoszone do rozliczenia ruchomości w postaci telewizora oraz lodówki, wnioskodawczyni potwierdziła, iż chodziło jej o te przedmioty, które zostały sfinansowane z umów kredytu zaciągniętych przez uczestnika w 2014 r., wskazując iż drugi telewizor (używany) został przywieziony przez uczestnika z Norwegii już po orzeczonym rozwodzie. Odnośnie natomiast pralki wnioskodawczyni wskazała, iż we wniosku zgłosiła pralkę wspólnie zakupioną przez strony w trakcie trwania małżeństwa z wsadem od góry, która jeszcze w trakcie małżeństwa została wyniesiona do garażu (z uwagi na jej stan). Wnioskodawczyni wskazała, iż były jeszcze dwie pralki, przy czym obydwie używane - przywiezione z zagranicy (darowane uczestnikowi przez osoby zlecające remonty), przy czym jedna z tych pralek została przywieziona po rozwodzie. Tych ruchomości (używanych pralek) uczestnicy nie zgłaszali jako składników majątku wspólnego. Na uwagę zasługuje fakt, że wnioskodawczyni przyznała, iż teściowa wzięła pożyczkę, żeby przystosować budynek gospodarczy do warunków mieszkalnych, wskazując przy tym, że w okresach, gdy uczestnik pracował, to starali się częściowo spłacać te kredyty, choćby częściowo. Należy wskazać, iż dokładna ocena tego faktu winna być dokonana w ewentualnym postępowaniu o rozliczenie poczynionych nakładów na nieruchomość będącą własnością osoby trzeciej, i wytoczonym właśnie przeciwko tej osobie. Należy tu podkreślić, iż wnioskodawczyni przyznała, iż nigdy nie kupowała żadnych materiałów budowlanych, nie wiedziała czy robił to uczestnik. Wskazała, iż wspólnie z uczestnikiem zakupili farby do malowania ścian i tu należy zaznaczyć, iż uczestnik tej kwestii nie negował, potwierdzając w tym zakresie zeznania wnioskodawczyni.

Przymiotu wiarygodności Sąd udzielił również w całości zeznaniom uczestnika. Zeznania te korespondowały z pozostałym zeznaniami. Tu należy również wskazać, iż uczestnik wskazywał, iż on i wnioskodawczyni nie oddawali

pieniędzy matce uczestnika na spłacanie rat. Zeznania te jak już wyżej wskazano winny z przyczyn wyżej wskazanych podlegać ocenie w toku innego postępowania (o czym również niżej).

Należy podkreślić, iż uczestnicy w toku postępowania rozwodowego zgodnie ustalili skład i wartość majątku wspólnego w zakresie ruchomości. Jeśli chodzi o pralkę i kuchnię gazową marki Master Cook, które na chwilę obecną już nie istnieją (zostały zutylizowane), to uczestnicy wycenili ich wartość według stanu na chwilę ustania wspólności majątkowej na łączną kwotę 200 zł.

Należy zaznaczyć, iż wierzytelność w postaci nakładów na nieruchomości matki uczestnika była przez uczestnika kwestionowana, tym samym nie było podstaw do przyznania jej w całości uczestnikowi ze spłatą na rzecz wnioskodawczyni. Wobec powyższego pełnomocnik wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 17 stycznia 2022 r. wskazał, iż nie wnosi o uzupełnienie postępowania dowodowego (dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z dziedziny nieruchomości na okoliczność wyceny poczynionych nakładów).

Sąd oceniając dowody wynikające z dokumentów stwierdził, że wiarygodność i moc dowodowa dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu, albowiem ich treść znajdowała potwierdzenie w innych dowodach, a nadto żadna ze stron ich skutecznie nie zakwestionowała. Sąd nie miał podstaw, aby czynić to z urzędu, w toku postępowania nie zaszyły bowiem żadne okoliczności mogące ujemnie wpłynąć na ocenę dowodową tych dokumentów. Dlatego też, nie mając podstaw do odmówienia wiarygodności tym dowodom, ich autentyczności i prawdziwości treści w nich zawartych, Sąd dał im wiarę.

Należy podkreślić, iż ramy swobodnej oceny dowodów są wyznaczone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wążąc ich moc oraz wiarygodność odnosi do pozostałego materiału dowodowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2002 r., I PKN 106/01). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to ocena ta musi być uznana za prawidłową, chociażby w równym stopniu z tego samego materiału dowodowego można byłoby wysnuć wnioski odmienne.

Sąd zważył, co następuje:

Problematyka podziału majątku wspólnego, nie jest uregulowana w sposób samodzielny. W myśl art. 46 krio do podziału majątku, który był objęty wspólnością ustawową stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. Z kolei art. 1035 k.c. przewiduje odpowiednie stosowanie przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych, to jest z art. 210 i nast. kc. Natomiast w treści art. 567 § 1 k.p.c. ustawodawca zawarł odesłanie do art. 680 – 689 k.p.c., a te z kolei – do przepisów o postępowaniu w sprawach o zniesienie współwłasności, w szczególności art. 618 § 2 i 3 k.p.c.

Podział majątku wspólnego obejmuje przedmioty majątkowe stanowiące składniki tegoż majątku w chwili ustania wspólności ustawowej oraz istniejące w chwili dokonywania podziału (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 1979 r., III CRN 137/79, OSNCP 1980/2/33).

W postępowaniu o podział majątku wspólnego sąd ustala samodzielnie skład tej masy majątkowej (art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 1 k.p.c.) oraz jej wartość. Od tego ustalenia zależy określenie wartości udziałów małżonków oraz wartość ewentualnych spłat czy dopłat.

Należy podkreślić, że skład majątku wspólnego ustala się biorąc przede wszystkim pod uwagę treść oświadczeń samych zainteresowanych oraz przedstawione przez nich dowody. Tylko w wypadku sprzeczności Sąd jest obowiązany dążyć do ich usunięcia. W żadnym jednak razie nie jest uprawniony ani zobowiązany do prowadzenia dochodzenia w celu ustalenia, czy i jaki istnieje inny wspólny majątek (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 1968 r., III Cr 97/67, OSNCP 19681/169).

Stosownie do treści art. 43 kro oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym, jednakże z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku. Przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym. Wnioskodawczyni we wniosku wskazała, iż celem szybszego i ugodowego zakończenia postępowania nie domaga się ustalenia nierównych udziałów w majątku dorobkowym.

Należy podkreślić, iż uczestnicy w toku postępowania (tj. na rozprawie) zgodnie ustalili skład i wartość majątku wspólnego w zakresie ruchomości. Jeśli chodzi o pralkę i kuchnię gazową marki Master Cook, które to na chwilę obecną już nie istnieją (zostały zutylizowane po ustaniu wspólności majątkowej), uczestnicy wycenili ich wartość według stanu na chwilę ustania wspólności majątkowej na łączną kwotę 200 zł.

Tym samym należy stwierdzić, iż w niniejszej sprawie skład majątku wspólnego uczestników był niesporny. Stanowiły go w istocie ruchomości, składki zaewidencjonowane na subkoncie emerytalnym uczestnika w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 19.853,99 zł, środki zgromadzone na rachunku uczestnika w A. OFE w wysokości (...) jednostek rozrachunkowych oraz składki zaewidencjonowane na subkoncie emerytalnym wnioskodawczyni w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 3.912,38 zł. Należy zauważyć, iż w trakcie trwania wspólności majątkowej wnioskodawczyni nie zgromadziła żadnych środków w OFE ((...), k. 81).

W skład majątku wspólnego uczestników wchodzi następujące rzeczy ruchome:

- a) meble (komoda, szafa, dwa tapczany, kredens, szafa trzydrzwiowa) o wartości 6.000 zł,
- b) rolety wewnętrzne o wartości 1.000 zł,
- c) lodówka Indesit BIAA 13 o wartości 500 zł (zakup sfinansowany z ww. kredytu),
- d) telewizor Panasonic TX-47AS650E o wartości 500 zł (zakup sfinansowany z ww. kredytu),
- e) konsola do gier o wartości 1.500 zł,
- f) drobne AGD (szklanki, sztuce, garnki, toster) o wartości 200 zł,
- g) książki o wartości 1.000 zł.

Ruchomości te pozostają w posiadaniu uczestnika. Wnioskodawczyni wystąpiła o przyznanie ich na własność uczestnikowi ze spłatą na jej rzecz. Sąd nie przychylił się do wniosku wnioskodawczyni. Przede wszystkim wziął pod uwagę fakt, iż uczestnik wniósł o przyznanie własności ruchomości wnioskodawczyni bez spłat na jego rzecz, natomiast wnioskodawczyni żądała spłaty w kwocie 7.250 zł. Uczestnik przy tym nie kwestionował wartości ww. ruchomości, tym samym nie było potrzeby dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z dziedziny wyceny ruchomości. Idąc dalej koszty postępowania zostały ograniczone o tenże wydatek. Należy tu również wskazać, iż uczestnik nie osiąga stałych dochodów, pracuje dorywczo, dopiero próbuje podjąć działalność gospodarczą. Nie można tu również pominąć faktu uzależnienia od alkoholu uczestnika, związanych z tym problemów natury finansowej. Uczestnik korzysta z pomocy psychiatry. Poza tym uczestnik ma zasądzony wyrokiem rozwodowym obowiązek alimentacyjny wobec małoletnich dzieci w łącznej wysokości 1.000 zł miesięcznie. Wobec czego należy stwierdzić, że sytuacja majątkowa uczestnika nie pozwala na dokonanie spłaty, z tego też powodu strony osiągnęły ugodowego zakończenia postępowania, albowiem uczestnik od początku wskazywał, iż nie ma środków na spłatę wnioskodawczyni. Sąd uznał, iż niekorzystnym dla stron była by również sprzedaż egzekucyjna ruchomości. Przede wszystkim z powodu kosztów takiego postępowania, które muszą ponieść uczestnicy, a także faktu, iż ruchomości będące przedmiotem podziału nie są wysokiej jakości, są w dużej mierze zużyte, zdekompletowane (drobne AGD), nie stanowią tym samym łatwo licytowalnego towaru w ramach licytacji komorniczej. W ocenie Sądu lepszym rozwiązaniem dla wnioskodawczyni jest wystawienie przedmiotowych

ruchomości na licytacji internetowej czy też poprzez ogłoszenie na stronie LM czy nawet na tablicach ogłoszeń w miejscu jej zamieszkania. Sąd wziął również pod uwagę to, że zarówno konsola do gier czy meble z pokoju dziecięcego stanowią ruchomości bardziej przydatne wnioskodawczyni, skoro dzieci z nią mieszkają. Odnośnie książek, to jak sama przyznała wnioskodawczyni były one kupowane przez nią dla siebie. Poza tym z zeznań świadka M. G. (2) wynika, że w momencie gdy wnioskodawczyni wyprowadzała się z domu, to zabrała część rzeczy, w tym, tablet, komputer, fotel obrotowy, pościel, ręczniki, drobne AGD (garnki, patelnię, sztucce), drugą konsolę do gier, rower. Należy podkreślić, że uczestnik (podobnie jak wnioskodawczyni) nie wskazywał tych przedmiotów jako składników majątku wspólnego, nie wnosząc o rozliczenie w tymże zakresie (strony dokonały zatem w tym zakresie pozasądowego zgodnego podziału). Jednakże w ocenie Sądu, mając na uwadze zasady współżycia społecznego, nie może dochodzić do sytuacji, gdzie jeden z uczestników zabiera rzeczy mu potrzebne, pozostawiając te których nie potrzebuje, a następnie domaga się rozliczenia (spłaty) w tymże zakresie, choć drugi z małżonków tychże przedmiotów również nie chce. Należy pamiętać, że uczestnik mimo, że jest w posiadaniu ruchomości, to jednak nie on o tym zdecydował, po prostu ww. ruchomości pozostały w domu zamieszkiwanym niegdyś przez małżonków. Przedmioty te nie zostały zabrane przez uczestnika. Tym samym stan posiadania ruchomości nie powstał na skutek czynności podjętych przez uczestnika, a wynika z wcześniejszego usytuowania ruchomości.

Wobec powyższego Sąd w pkt III a (myślnik pierwszy) postanowienia przyznał ww. ruchomości na własność wnioskodawczyni.

W skład majątku wspólnego jak już wyżej wskazano weszły składki zaewidencjonowane na subkoncie emerytalnym uczestnika w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 19.853,99 zł, środki uczestnika zgromadzone na rachunku uczestnika w A. OFE w wysokości (...) jednostek rozrachunkowych oraz składki zaewidencjonowane na subkoncie emerytalnym wnioskodawczyni w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 3.912,38 zł. Składki zgromadzone na subkontach emerytalnych oraz w OFE w okresie trwania wspólności ustawowej jako takie stanowią i stanowią muszą składnik majątku wspólnego (art. 31 § 2 pkt 3 i 4 KRO). Sama różnica ich wartości jest rzeczą normalną, jako że zależała od wykonywania pracy zarobkowej oraz samej wysokości zarobków uczestników. Uczestnik co prawda wnosił o pozostawienie każdemu z uczestników środków wyżej opisanych. W ocenie Sądu brak jednak ku temu podstaw. Stosowanie art. 5 k.c. w niniejszej sytuacji mogłoby być uzasadnione jedynie wówczas, gdyby jeden z małżonków przykładowo już emeryturę pobierał lub objęty był bezskładkowym systemem zabezpieczenia społecznego. Tymczasem w niniejszej sprawie takiej sytuacji nie ma. Wnioskodawczyni przez praktycznie cały okres małżeństwa nie pracowała zarobkowo, jednak w tym czasie zajmowała się dziećmi i domem, tym samym niezgodnym z zasadami współżycia społecznego byłoby pozbawienie jej środków zgromadzonych w OFE i ZUS przez uczestnika.

Wskazać należy, że podział środków w ZUS i OFE nie powinien odbyć się przez ich wartościowe uwzględnienie. Sąd możliwość taką dopuszcza, jednak zasadniczo jedynie za zgodą osoby, która składki na koncie emerytalnym posiada. Takowej woli po stronie zainteresowanych nie stwierdzono. Zastosowanie zatem winny mieć przepisy art. 40e ust. 1 i 2 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, które przewidują możliwość podziału zgromadzonych środków w razie rozwodu przez przekazanie części składek zaewidencjonowanych na subkoncie jednego z małżonków na subkonto drugiego (w przypadku braku takowego, z jego założeniem). Taki też sposób podziału wydaje się być najwłaściwszy, skoro omawiane środki nie podlegają swobodnemu rozdysponowaniu przez ubezpieczonego i dopiero z momentem uzyskania prawa do świadczeń emerytalnych stanowią podstawę ich wyliczenia. Co więcej, w określonych przypadkach (choćby śmierć ubezpieczonego przed osiągnięciem wieku emerytalnego), gromadzący w rzeczywistości z nich nie skorzysta. Podobnie, zgodnie z art. 126 ustawy z 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu otwartych funduszy emerytalnych, jeżeli małżeństwo członka otwartego funduszu uległo rozwiązaniu przez rozwód lub zostało unieważnione, środki zgromadzone na rachunku członka funduszu, przypadające byłemu współmałżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, są przekazywane w ramach wypłaty transferowej na rachunek byłego współmałżonka w otwartym funduszu. Jak stanowi art. 127 tegoż aktu prawnego, wypłata transferowa jest dokonywana przez otwarty fundusz w terminie, o którym mowa w art. 122, po przedstawieniu funduszowi dowodu, że środki zgromadzone na rachunku członka funduszu przypadły byłemu współmałżonkowi.

Powyższe ustalenia skutkowały podziałem tychże środków po połowie dla byłych małżonków, co należy interpretować jako dokonanie podziału uwzględniającego dyspozycję art. 40e ust. 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i art. 126 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu otwartych funduszy emerytalnych. Podział taki nie wpływa na kwotowe rozliczenie dopłaty, gdyż ma charakter transferu wirtualnych wartości bez wpływu na ich status majątkowy w chwili dokonywania podziału (pkt III a i b postanowienia).

Nadto wnioskodawczyni wniosła o rozliczenie nakładów poniesionych z majątku wspólnego uczestników na majątek osobisty matki uczestnika, tj. na nieruchomości stanowiącą własność M. G. (2), na której to nieruchomości w toku małżeństwa uczestnicy wspólnie zamieszkiwali, a położonej w (...), gm. Ś., a dokonywane w okresie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej. Wnioskodawczyni wniosła o zapłatę na jej rzecz kwoty 15.000 zł. Wnioskodawczyni we wniosku podniosła, że były czynione nakłady w postaci tynkowania domu, remontu podłóg, okien, drzwi, dachu, pieca, bramy, kaloryferów o wartości szacunkowej 30.000 zł.

Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni podziela utrwaloną linię orzecniczą Sądu Najwyższego, zapoczątkowaną uchwałą z dnia 19 grudnia 1973 r. w sprawie III CZP 65/73 (OSNC 1974/10/164) zgodnie z którą „jeżeli w skład majątku wspólnego wchodzi wierzytelność z tytułu nakładów dokonanych przez małżonków na nieruchomości należącej do osoby trzeciej, a żaden z małżonków nie wyraża zgody na przyznanie mu tej wierzytelności w całości, sąd dokonuje podziału majątku w ten sposób, że każdemu z małżonków przyznaje ułamkową część wierzytelności, bez oznaczenia jej wartości”. W uzasadnieniu tejże uchwały Sąd Najwyższy podkreślił, iż: „Powstaje z kolei pytanie, czy przy rozstrzygnięciu polegającym na przyznaniu każdemu z małżonków połowy lub innego określonego ułamka wierzytelności zachodzi potrzeba ustalenia wysokości wierzytelności, ze skutkiem prawnym w stosunku do małżonków lub nawet w stosunku do dłużnika wierzytelności. Na to pytanie należy odpowiedzieć negatywnie. Uzasadnienie powołanej poprzednio uchwały SN III CZP 18/70 wskazuje wprawdzie, że Sąd Najwyższy reprezentował pogląd, iż konieczne jest określenie wartości roszczenia, jednakże dotyczyło to sytuacji, gdy całą wierzytelność przyznaje się jednemu małżonkowi, a na rzecz drugiego zasądza się spłaty. Jest wówczas oczywiste, że do określenia wysokości spłaty niezbędne jest uprzednie ustalenie wartości roszczenia. Jednakże i w takiej sytuacji ustalenie to nie ma mocy wiążącej w stosunku do dłużnika wierzytelności. Małżonek, któremu przyznano wierzytelność w całości, będzie mógł ją zrealizować w drodze odpowiedniego powództwa przeciwko dłużnikowi. Jeżeliby wynik procesu lub egzekucji był dla małżonka, któremu przyznano roszczenie, mniej korzystny niż kwota przyjęta do rozliczenia w postępowaniu o podział majątku, małżonek ten będzie mógł skorzystać z rękojmi przewidzianej w art. 1046 k.c. Te wszystkie czynności są zbędne, gdy wierzytelność ulega podziałowi pomiędzy małżonków. Każdy z nich może wówczas wystąpić z samodzielnym roszczeniem przeciwko dłużnikowi o tę część wierzytelności, która jemu została przyznana, a wynik tego procesu nie będzie mieć wpływu na uprawnienia drugiego małżonka. W postępowaniu o podział majątku ustalanie wysokości wierzytelności nie jest w takiej sytuacji potrzebne ani do rozstrzygnięcia sprawy podziału, ani do rozliczeń między małżonkami”. Identyczne stanowisko zaprezentowano również w Postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2003 r. w sprawie V CKN 363/01 (LEX nr 569117), a także w wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 5 grudnia 2018 r., III Ca 988/18).

Mając powyższe na uwadze, a także okoliczność, iż ani wnioskodawczyni ani uczestnik nie wyrażali zgody na przyznanie im w całości wierzytelności, koniecznym było przyznanie każdemu z byłych małżonków ułamkowej części wierzytelności (po 1/2), bez oznaczenia jej wartości.

Reasumując, nakład poczyniony przez strony na działkę ozn. numerem ewidencyjnym (...) (numer księgi wieczystej (...)) stanowiącą własność M. G. (2) - matki uczestnika, to nakład z majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika na nieruchomości osoby trzeciej, stanowiący składnik majątku wspólnego i podlegający podziałowi w ramach postępowania o podział majątku wspólnego na zasadach wyżej wskazanych (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 1970 r. III CZP 18/70, OSNC 1971/2/18, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 1976 roku, III CRN 36/76, LEX nr 7819). Uwzględniając powyższe w skład majątku wspólnego uczestników wchodzi wierzytelność w udziałach po 1/2 w stosunku do matki uczestnika z tytułu zwrotu nakładów dokonanych z ich majątku wspólnego na ww. nieruchomości, będącą w chwili czynienia nakładów jej własnością.

Należy podkreślić, iż uczestnik nie negował faktu dokonania nakładów na ww. nieruchomość, przyznając m.in. fakt zakupu farb do malowania ścian, czy też wykonania zabudowy kuchennej na wymiar. Jak już jednak wyżej wskazano ustalenie nakładów i ich wartości jest przedmiotem innego postępowania.

Sąd w punkcie IV postanowienia zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem dopłaty płatną w terminie 7 dni od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności. Powyższe rozstrzygnięcie wynika z faktu rozliczenia pralki i kuchni gazowej marki Master Cook, które to na chwilę obecną już nie istnieją (zostały zutylizowane). Uczestnicy zgodnie wycenili ich wartość według stanu na chwilę ustania wspólności majątkowej na łączną kwotę 200 zł. Tym samym z teje kwoty wnioskodawczyni należy się połowa tej kwoty, czyli 100 zł.

W pkt V postanowienia Sąd umorzył postępowanie w zakresie podziału majątku wspólnego następujących ruchomości: deski do prasowania i mikrofali, albowiem w tymże zakresie wnioskodawczyni cofnęła wnioszek.

W pkt VI postanowienia Sąd zobowiązał uczestnika do wydania wnioskodawczyni ruchomości wymienionych w pkt I. 1) w terminie 14 dni od uprawomocnienia się postanowienia.

Sąd ustalił wartość przedmiotu podziału majątku wspólnego na kwotę 45.281,93zł (czterdzieści pięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt trzy grosze).

W punkcie VII postanowienia Sąd obciążył wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania kosztami postępowania w zakresie faktycznie przez nich poniesionym. Podstawą takiego rozstrzygnięcia Sąd uczynił treść art. 520 § 1 k.p.c., uznając, że brak jest podstaw do odstąpienia od podstawowej reguły rozliczenia kosztów postępowania nieprocesowego, albowiem stanowisko stron co do składu majątku wspólnego i sposobu jego podziału było zgodne, a sporne jedynie co do kwestii komu przyznane mają być ruchomości i składki OFE i w ZUS.

W pkt VIII Sąd przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Koninie radcy prawnemu M. L. wynagrodzenie za pełnienie obowiązków pełnomocnika z urzędu w kwocie 3.600 zł (§ 10 pkt 8 i § 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).

Sędzia Magdalena Kuś